

नव जानचेतना

NAWA JANACHETANA NATIONAL DAILY राष्ट्रिय दैनिक

सवीर श्रेष्ठको निर्देशनमा बन्न लागेको फिल्म '३६ को आँकडा'मा मुख्य कलाकारको 'लाइनअप' पूरा भएको छ । रेखा थापा, पुजा शर्मा र महेश त्रिपाठीपछि अब फिल्ममा अभिनेता पुष्प खड्का (त्रिभुवन) छन् । उनीसँग निर्माण पक्षले चर्चे साता लिखित सङ्गठिता गरेको हो । फिल्ममा पुष्पको जोडी पुजासँग बाँधिएको छ । पुष्पले फिल्ममा काम गर्नेको दुई वर्ष अघिसम्मको छ । पुष्प भन्छन्, 'अब यति लामो 'डेक' लिनेँ । सङ्गठित: यस वर्ष २-३ वटा फिल्ममा काम गर्ने सक्छु । सुरुमा '३६ को आँकडा' गर्नेछु ।'

आजको विचार...

भगवती...
(दुई पेसमा)

माइकल चन्दको निर्देशनमा बन्न लागेको ध्वसन प्रधान फिल्म 'राम नाम सत्य'को शुभसाइत जाँदै प्रदर्शन मिति घोषणा गरिएको छ । एक पोस्टर सार्वजनिक जाँदै आगामी चैत २० गतेबाट फिल्म प्रदर्शनमा आउने जानकारी गराइयो । सार्वजनिक पोस्टरमा फिल्मका मुख्य अभिनेता विराज मण्डललाई मात्र प्रस्तुत गरिएको छ । उनलाई रगतारको अवस्थामा देख्न सकिन्छ । केही दिनमा काठमाडौँबाट छायांकन सुरु हुने फिल्ममा विराजसहित सुशील श्रेष्ठ, दिव्या रायमाग्गी, आसुष सिंह ठकुरी, सुष्मा मण्डल, सुशील कार्की, सुजित थापा, अर्पण थापा, कविज कोइराला, रवि ाम्री, दिनेश डिसी लगायतको अभिनय रहनेछ ।

वर्ष ३१ अंक ३० २०८२ साउन ३१ गते शनिबार 16 August 2025, Saturday पृष्ठ संख्या ८ मूल्य रु ५/-

संक्षिप्त समाचार

बाढीका कारण ६० जनाको मृत्यु

(रासस/एएफपी)

मीनगर(भारत), साउन ३०/ काश्मीरमा आएको बाढीका कारण कम्तीमा ६० जनाको मृत्यु भएको पुष्टि गर्दै उद्धार कार्य जारी रहेको भारतीय उद्धार टोलीले शुक्रबार जनाएको छ । काश्मीरको किश्तवार जिल्लाको हिमाली गाउँमा भारी वर्षापछि आएको बाढीले गर्दा हिन्दू तीर्थयात्रीसहित दर्जी बेपत्ता भएको उनीहरूले जनाएका छन् । उद्धार टोलीका अनुसार या महिना भारतमा यो वर्ष आएको दोस्रो ठूलो घातक बाढीजन्य प्रकोप हो ।

अधिकारीहरूले चिसोटी गाउँस्थित अत्यामी भान्साबाट १०० भन्दा बढी तीर्थयात्रीहरूलाई बगाएको केसिरका मुख्यमन्त्री उमर अब्दुल्लाहले बताएका छन् । बाढीले पहाडबाट फरेको माटो, ठूला ढुङ्गाहरू र भग्नावशेषहरू उखनन गर्न आवाश्यक मेसिन तथा सैनिकहरू 'कठोर मौसम र दुर्गम भूभागको सामना गर्दै घाईतेहरूको उद्धारमा संलग्न रहेको' जनाइएको छ । विपद् व्यवस्थापनका एकजना शीर्ष अधिकारी मोहम्मद इशानलाई उद्भूत गर्दै एएफपीले '६० जनाको मृत्यु भएको रेकर्ड गरिएको' उल्लेख गरेको छ । 'बेपत्ता व्यक्तिहरूको खोजी तीव्र गरिएको जनाउँदै इशानले करिब ५० जना गम्भीर घाइतेहरूलाई अस्पताल लगेएको' बताएका छन् । गत अगस्ट ५ मा भारतको उत्तराखण्डमा आएको बाढी जन्य प्रकोपबाट मृत्यु हुनेको संख्या ७० भन्दा बढी पुगेको छ ।

आज 'श्रीकृष्ण जन्माष्टमी', भगवान श्रीकृष्णको पूजा-आराधना गरी मनाइँदै

हावा संवायवाता

पाल्पा, साउन ३०/भाद्र कृष्ण अष्टमीका दिनमा प्रत्येक वर्ष मनाइने श्रीकृष्ण जन्माष्टमी पर्व आज भगवान् श्रीकृष्णको पूजा आराधना गरी मनाइँदैछ ।

ज्ञानयोग, कर्मयोग र भक्तियोगका प्रणेता भगवान् श्रीकृष्णको जन्म द्वारयुगको अन्त्यतिर भाद्रकृष्ण अष्टमीको मध्यरातमा भएको सम्मननामा आजको दिनमा श्रीकृष्ण जन्माष्टमी पर्व मनाउने गरिएको हो ।

यस दिन देशभरिका कृष्ण मन्दिरमा भगवान् श्रीकृष्णको पूजा-आराधना, प्रवचन, भजनकीर्तन गानाका साथै विशेष गरी महिला, पुरुष 'व्रत' बसी रातभर जाग्राम बस्ने प्रचलन छ । अन्त्यय, अत्याचार र राजासी प्रवृत्तिबाट सम्पूर्ण मानवको रक्षा गर्न भगवान् विष्णुको आठौँ अवतारका रूपमा जन्मिएका श्रीकृष्णले आजीवन सत्यको पक्षमा रही सत्कर्मका लागि मानव समुदायलाई प्रेरित गरेका थिए । कृष्णसमा कौरवसँगको लडाइँमा संलग्न पाण्डवमध्येका अर्जुनलाई उपदेश दिने क्रममा स्वयं भगवान् श्रीकृष्णका मुखारविन्दबाट व्यक्त 'श्रीमद्भगवद्गीता'

पवित्र ग्रन्थ मानिन्छ । छोटकरीमा गीता नामले समेत चिनिने यो ग्रन्थ विश्वमै सबैभन्दा बढी भाषामा अनुवाद भएको

विश्वास गरिन्छ । कृष्ण जन्माष्टमीको दिन विभिन्न धार्मिक संघसंस्थाहरू भर्त्तासहित शो भाषायात्रा निकाल्ने

श्रीकृष्णको विभिन्न रूप दर्शाएको सचित्र भुला भुलाउने चलन छ । श्रीकृष्ण जन्माष्टमीको अवसरमा मुलुकरका कृष्ण

मन्दिरहरूमा भगवान् श्रीकृष्णको पूजा-आराधना, प्रवचन, भजनकीर्तन गर्ने र मेला लाग्ने गरेको छ । आजको दिनमा विशेष गरी महिलाहरू व्रत बसी राति १२ बजे श्रीकृष्ण जन्मिएको सम्मननामा पूजा लगाउने र रातभर जाग्राम बसेर श्रीकृष्णको भक्ति संगीत गाउने गर्दछन् । यसो गरेमा श्रीकृष्ण प्रशन्न भई मनोकामना पूरा हुने धार्मिक विश्वास छ । श्रीकृष्णलाई महाभारतको युद्धमा मुख्य पात्रको रूपमा लिइन्छ । अत्यन्तै कटुनीति गर्न जान्ने श्रीकृष्णलाई धूर्त र छुनीका रूपमा पनि नेवारी समाजमा लिइँदै आइएको छ । हरेक वर्ष कृष्णष्टमीका दिन विभिन्न कार्यक्रम र जात्रा गरी मनाइँ आएका श्रीकृष्णलाई द्वारप युगदेखि मनाइँ आएको मानिन्छ । कृष्ण जन्माष्टमीको अर्को दिन पाल्पाको तानसेनमा रणउज्ज्वरी भगवतीको जात्रा निकाल्ने गरिन्छ । नेपालले अखेरलाई पराजय गरेको उल्लासमा यहाँ हरेक वर्ष कृष्णजन्माष्टमीको भोलिपल्ट ऐतिहासिक भगवती जात्रा (रथयात्रा) निकाल्ने परम्परा छ । सोही अनुरूप भदौ १ गते २ सय ६ औँ भगवतीको रथ निकाल्ने तयारी भइरहेको छ ।

रकम हिनामिनाको आरोपमा सहकारी व्यवस्थापक पक्राउ

पाल्पा, साउन ३०/जिल्लाको रम्भा गाउँपालिका-४ मा मुख्य कार्यालय रहेको लालीगुरास बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाका व्यवस्थापक विष्णुबहादुर बमरेल पक्राउ परेका छन् ।

सहकारीको २ करोड ८७ लाख ५७ हजार रुपैयाँ बचत हिनामिना गरेको आरोपमा बमरेल पक्राउ परेका छन् । लुम्बिनी प्रदेश सहकारी रजिस्ट्रार कार्यालयको अनुसन्धानपछि तयार पारेको प्रतिवेदन अनुसार जिल्ला प्रहरी कार्यालय पाल्पाले उनलाई पक्राउ गरेको हो ।

सहकारी ठग्री कसुर सम्बन्धी मुद्दामा उनलाई पक्राउ गरिएको जिल्ला प्रहरी कार्यालयका प्रमुख पवनकुमार भट्टराइले बताए । उनले भने, 'सहकारी संस्थामा कार्यकारी प्रमुख तथा व्यवस्थापक भई काम गर्ने क्रममा सर्वसाधारण शोच्य सदस्यहरूले बचत गरेको रकम गैरकानूनी तवरबाट आफ्नो व्यक्तिगत पारिवारिक प्रयोजनमा दुई करोड ८७ लाख ५७ हजार ७ सय ४० रुपैयाँ खर्च गरी सहकारी ठग्री गरेको भन्ने जहेरी

परेपछि पक्राउ गरिएको हो ।' बमरेललाई पक्राउ गरी अहिले थप अनुसन्धान भइरहेको छ । बमरेलले कार्यकारी प्रमुख तथा व्यवस्थापक भएर लामो समय काम गरेका थिए । उनलाई सहकारी रकम अपचलन गरेको आरोप लागेपछि २०८१ माघ २६ गते व्यवस्थापकको जिम्मेवारीबाट हटाइएको थियो ।

अनुसन्धान गर्दै जाँदा रकम अपचलन भएको थाहा भएपछि प्रहरीमा उजुरी दिइएको सहकारीका अध्यक्ष सुवि विश्वकर्माले बताए । उनले भने, 'प्रदेश सहकारी रजिस्ट्रार कार्यालयबाट आएको प्रतिनिधि टोलीले समेत कागजात अनुसन्धान गरी रकम अपचलन गरेको पुष्टि गरेको छ ।' २०६५ सालमा स्थापना भएको सहकारीमा करिब ३ हजार ५ सय शेयर सदस्यहरू रहेका छन् । सहकारीले रम्भा, पूर्वखोला, बयनासकाली र माथागढी गाउँपालिकामा बचत तथा ऋणको कारोबार गर्दै आएको छ । रकम हिनामिना भएपछि बचतकर्ताले बचत रकम फिर्ता गर्न सञ्चालक समितिलाई दबाव दिँदै आएका छन् ।

छुट्टाछुट्टै सवारी दुर्घटनामा चार जनाको मृत्यु

पाल्पा, साउन ३०/देशका विभिन्न स्थानमा भएका छुट्टाछुट्टै सवारी दुर्घटनामा चार जनाको मृत्यु भएको छ । केन्द्रीय प्रहरी समाचार कक्षका अनुसार सर्लाही, तनहुँ, मोरङ, नवलपरासी पूर्वमा भएका छुट्टाछुट्टै सवारी दुर्घटनामा चार जनाको मृत्यु भएको हो ।

नवलपरासी पूर्वको मध्यविन्दु नगरपालिका-८ फुलवारीस्थित सडकमा भिनिटुक र मोटरसाइकल एक आपसमा ठक्कर खाई दुर्घटना हुँदा एक जनाको मृत्यु भएको छ । बा.प्र.०६-००१ क ०४४४ नम्बरको भिनिटुक र बा.७९ प २७७७ नम्बरको मोटरसाइकल एकआपसमा ठक्कर खाई दुर्घटना हुँदा मोटरसाइकल चालक सोही नगरपालिका-१ बस्ने ३५ वर्षीय राज कुमार बोहराको मृत्यु भएको हो । दुर्घटनामा गम्भीर घाइते भएका उनको मध्यविन्दु प्रादेशिक अस्पताल डण्डामा उपचारको क्रममा मृत्यु भएको प्रहरीले जनाएको छ । साथै दुर्घटनामा घाइते भएका मोटर साइकलमा सवार १ जनाको चितवन मेडिकल कलेज भरतपुरमा उपचार भइरहेको छ । यस्तै तनहुँको बिन्दुपुर गाउँपालिका-२ ठुलढुङ्गास्थित सडकमा

ईभी गाडी एकआपसमा ठक्कर खाई दुर्घटना हुँदा एक जनाको मृत्यु भएको छ । ग.१ ख ७३२९ नम्बरको बस र बा.०१-००६ क ६१०३ नम्बरको ईभी गाडी एकआपसमा ठक्कर खाई दुर्घटना हुँदा ईभी चालक धादिङ निलकण्ठ

नगरपालिका-१४ बस्ने ३३ वर्षीय रमेश अवस्थीको मृत्यु भएको हो । दुर्घटनामा गम्भीर घाइते भएका उनको सिस्मरी अस्पताल चितवनमा उपचारको क्रममा मृत्यु भएको केन्द्रीय प्रहरी समाचार कक्षले जनाएको छ । दुर्घटनामा घाइते भएका

बस तथा ईभीमा सवार मध्ये ८ जनाको सिस्मरी अस्पताल चितवनमा, ३ जनाको मणिपाल अस्पताल पोखरा र १ जनाको लक्ष्मी अस्पताल दुधेशमा उपचार भइरहेको छ ।

...बाँकी बलितम पेसमा

पा.वि.ड.ब.नं. ०५१/०५२

पा.वि.प्र.का.ब.नं. १९/०५१/०५२

जनचेतना

सम्पादकीय

श्रीकृष्ण जन्माष्टमीको सन्दर्भ

भाद्र कृष्ण अष्टमीका दिनमा प्रत्येक वर्ष मनाइने श्रीकृष्ण जन्माष्टमी पर्व आज भगवान् श्रीकृष्णको पूजा आराधना गरी मनाइँदैछ । ज्ञानयोग, कर्मयोग र भक्तियोगका प्रणेता भगवान् श्रीकृष्णको जन्म द्वारपर्युगको अन्त्यतिर भाद्र कृष्ण अष्टमीको मध्यरातमा भएको सम्मनामा आजको दिनमा श्रीकृष्ण जन्माष्टमी पर्व मनाउने गरिएको हो ।

नेपालका हिन्दु धर्मावलम्बीमात्रै नभएर श्रीकृष्णबाट प्रेरणा लिनेसँगै प्रभावित हुने विश्वभरका भक्तजनहरूले समेत आजको दिनलाई विशेष बनाउँदै उनको जन्मदिन मनाउँछन् । कृष्णको जन्म भएको खुसीयालीमा क्राताहरू रातभरि नै जाग्राम बसेर उनीसँग सम्बन्धित रहेर प्रचलित भएका कथा, प्रचन श्रवण गर्नेमात्रै नभएर उनका भजनकीर्तनमा समेत जीवन भर हेर्नुका हुन्छन् । शास्त्रका आधारमा हेर्दा वासुदेव र देवकीको आठौँ गर्भको रूपमा द्वारपर्युगको अन्त्यतिर श्रीकृष्ण भगवानको जन्म भएको थियो । मानवका रूपमा उनी जन्मिए पनि उनलाई भगवानकै रूपमा अवतरित भएको मानिन्छ । दुष्टहरूको विनाश गर्ने उद्देश्यसँगै सृजनाहरूको रक्षाका लागि उनी विष्णु भगवानको अवतारका रूपमा पृथ्वीमा आगमन भएको विश्वास निकै शक्तिशाली छ । मानव भएर जन्म लिएर पनि श्रीकृष्णलाई हिन्दु धर्मावलम्बीहरूले आभक्त आदर्श र आस्थाका रूपमा पुज्दै आएका छन् । आजभोलि श्रीकृष्ण जन्माष्टमी विशेष पर्वका रूपमा समेत विकसित भैरहेको छ । जतिजति आधुनिकताले प्रवेश पाउँदै गए पनि यसप्रति रहेको आकर्षण र सम्मोहनमा कमी आउन सकेको छैन । कृष्ण जन्माष्टमी हिन्दुहरूको प्रमुख चाड मध्येमा पर्छ । यस चाडमा मुख्य महत्त्व राम्रो काम गर्नेलाई प्रोत्साहित गर्ने र नराम्रा कामको हतोत्साहित गर्ने हो । एकताको लागि पनि कृष्णजन्माष्टमी मनाइन्छ । यो पवित्र चाड मानिसको बीच भाइचारा बढिँदो छ । यसकारण जन्माष्टमीलाई एकताको प्रतिक मानिएको छ । श्रीकृष्ण जन्माष्टमीको रातलाई मोहरात्री पनि भनिन्छ । उक्त रातमा श्रीकृष्णको ध्यान, नाम वा मन्त्र जप्दा संसारको माया मोह र आशक्ति हटाउन सक्छ । जन्माष्टमीको व्रत व्रतराज हो । यसको विधिपूर्वक पालन गर्दा अन्य व्रतबाट प्राप्त हुने महान पुण्यराशि प्राप्त गर्न सकिने धार्मिक मान्यता रहेको छ । विविध धर्म, संस्कृति, परम्परा तथा रीतिरिवाज हाम्रो सभ्यता र सम्पन्नताका सूचक भएकाेले हाम्रो धार्मिक सहिष्णुता तथा आपसी सद्भाव कायम गर्नका लागि पनि यो पर्वको महत्त्वपूर्ण भूमिका रहने गर्दछ । मानवको रक्षाका लागि उनको अवतार भएको यथेष्ट प्रमाणहरूका आधारलाई हेर्दासमेत आजको उनको जन्मदिन धेरैका लागि अविस्मरणीय रहेको देखिन्छ ।

Opinion @ Social Network

कोहि चोटहरू अदृश्य हुन्छन्, जहाँ दुखाई हुन्छ तर देखाई हुँदैन ।

(उपा सुवेदीको फेसबुक स्टेटसबाट www.facebook.com/usha.subedi53)
यो सत्यमा सामाजिक संजालमा पोस्ट गरिएका धारणाहरू रक्छेछी । यसका लागि हाम्रो फेसबुक पेज www.facebook.com/shitalapati मा लगन गर्न सक्नुहुनेछ ।

नवजन्मचेतना दैनिकको रुपमा तपाईंलाई अनुरोध गरेको छ । यो पत्रिका अहम स्तरीय अनि पठनीय बलाउनको लागि तपाईंहरूको अनुमति सुझावहरूको आगतलाई अचलैले अग्रणी छ । पाठकवृन्द तपाईंका सुझावहरू दिई हामीलाई उत्प्रेरणा गर्नुहुन हामी अनुरोध गर्दछौं ।

नवजन्मचेतना दैनिक

भगवतीटोल तानसेन, पाल्पा

प्रहरी कार्यालय	४६००११
दुधबजार ०५१-४६००२२	
स.प्र.हाथमा दुधबजार ०५१-४६००३६९९	
परिवार नियोजन ०५१-४६००३३	
मेडिकल रामगढ ०५१-४६००३३	
मेडिकल ०५१-४६००९९	
आयुषीको ०५१-४६००९९	
कुम्भी ०५१-४६००९९	
पराली ०५१-४६००९९	
तीर्थहवा ०५१-४६००९९	
पाप्पा ०५१-४६००९९	
हवाका रामगढ ०५१-४६००९९	
अपराधन कार्यालय	४६००११
दुधबजार ०५१-४६००२२	
स.प्र.हाथमा दुधबजार ०५१-४६००३६९९	
परिवार नियोजन ०५१-४६००३३	
मेडिकल रामगढ ०५१-४६००३३	
मेडिकल ०५१-४६००९९	
आयुषीको ०५१-४६००९९	
कुम्भी ०५१-४६००९९	
पराली ०५१-४६००९९	
तीर्थहवा ०५१-४६००९९	
पाप्पा ०५१-४६००९९	
हवाका रामगढ ०५१-४६००९९	

भगवती खटयात्रा : राष्ट्रिय महत्त्वको गौरवमय जात्रा

पहाडकी रानी, सुन्दर नगरी पाल्पा सांस्कृतिक रूपमा अत्यन्त धनी जिल्ला हो । त्यसैले पाल्पालीहरू आफ्ना परम्परागत पर्व, जात्रा मनाउन दक्षिण भएर नुहिरहेका छन् । सदरमुकाम तानसेन लगायत विभिन्न स्थानमा गाईजात्रा, रोपाई जात्रा, गणेश जात्रा आदि भव्यतापूर्वक सम्पन्न भईसकेका छन् । यिनै सांस्कृतिक वैभवका साथै धार्मिक आस्थाका धरोहर र प्राकृतिक सौन्दर्यले नै पाल्पालाई देश विदेशमा चिनिएको हो । भगवती जात्रा मोफसलको जिल्ला (पाल्पा, तानसेन) मा मनाइने एउटा राष्ट्रिय महत्त्व बोकेको गौरवमय जात्रा पनि हो । सामान्यतया श्री ७ रणउज्ज्वरीश्वरी भगवती मन्दिरबाट निकालिने यो जात्रालाई सिन्दुर जात्रा भनिन्छ । यद्यपी यो जात्रा केवल जात्रा मात्र होइन राष्ट्रिय गौरवसँग जोडिएको विजयोत्सव हो, राष्ट्रवादी स्मृति जात्रा हो, पाल्पामा मात्र होइन सिंगो मुलुकले स्मरण गर्दै राष्ट्रिय सम्मानका साथ मनाउनु पर्ने जात्रा हो । किनकी नेपालको इतिहासमा सुनौला अक्षरले लेखिएको छ जीतपुरमा नेपाली फौजले अंग्रेज फौजलाई पराजय गरेको परिघटना, त्यही जीतपुर विजयको स्मरणमा विजयोत्सवका रूपमा यो जात्रा गरिँदै आएकोले यसको सम्बन्ध सिंगो राष्ट्रसँग छ, नागरिकको भावनासँग गाँसिएको छ, राष्ट्रियतासँग जोडिएको छ । तत्कालिन समयमा संसारकै शक्तिशाली अंग्रेज फौजलाई पराजित गरी नेपालको सार्वभौमसत्ता र भौगोलिक अखण्डताको रक्षा तथा राष्ट्रिय स्वाधिनता सुरक्षित गर्न नेपाली फौज सफल हुनु रोमान्चक मात्र होइन गौरव गर्नुपर्ने परिघटना हो ।

नेपाली फौजको युद्ध योजना, रणनीति र युद्धकौशलका अत्यधिकता लागि यो एउटा पाठशाला पनि हो । नेपालको राष्ट्रियता र नागरिकको भावनासँग गाँसिएको तथा नेपाली फौजको सान, वीरता र सौर्भिक प्रतिविम्ब विजय जात्राको रूपमा इतिहासमा भगवती खटयात्रा दर्भ भएको छ । गौरवमय जात्राको स्मरण, स्वाभिमान युद्धका वीर योद्धाहरूको सम्मान, युद्धमा विजय प्राप्तिको खुसीयाली स्वस्थ शुरु गरी उत्सवका रूपमा निरन्तर मनाइँदै आएको विजय जात्रा हो भगवती खट यात्रा । त्यसैले जनमानसले यो जात्रालाई रणउज्ज्वरी भगवती खटयात्रा, विजय यात्रा, सिन्दुर जात्रा, भगवती जात्रा जस्ता नामबाट चिन्ने, चिनाउने र उत्सवका रूपमा मनाउने गरेका छन् ।

भगवती जात्राको शुक्लतः भगवती देवीको शक्ति प्रति सदियौँदेखि मानिसहरूमा विजयवाच र आस्था रहेको पाइन्छ । तत्कालिन समयमा पाल्पाका फौजी कमाण्डरले महत्त्वपूर्ण जिम्मेवारी वहन गर्दै गर्दा भगवती देवीको पुजा गरी भाकल समेत गरेर युद्ध क्षेत्रतर्फ प्रस्थान गरेको सन्दर्भलाई भनन् गर्दा भगवती देवीको अत्यन्त महिमा रहेको अनुमान गर्न सकिन्छ । श्री ७ रणउज्ज्वरीश्वरी भगवती प्रतिको आस्था अझ बढ्दै गइरहेको अनुभूति गर्न सकिन्छ । किनकी लाखौँ भक्तजन भगवती जात्राको मेला भर्ना आउनुका साथै राष्ट्रियत्व, मन्त्री गण, प्रशासन, सेना, प्रहरीका प्रमुखहरू लगायत उच्च

राम कार्की

karki.ram123@gmail.com

भगवती जात्राप्रति राज्य, नागरिक तहले गौरव गरिरहनुको महत्त्व हो जितगढी (रुपन्देही) र नुवाकोट (पाल्पा) किल्लामा भएको नेपाल-अंग्रेज युद्धमा नेपाली फौजको शानदार विजय । विश्वका कैयौँ शक्तिशाली राष्ट्रहरूमा साम्राज्य स्थापित गरेको, आधुनिक हातहतियारले सुसज्जित विशाल अंग्रेज फौजलाई नेपाली फौजले पराजित गर्न सफल भएको किल्ला हो जीतगढी (रुपन्देही) र नुवाकोट (पाल्पा) । यो मोर्चाको युद्धमा पराजय भोग्ने परेपछि ईष्ट इण्डिया कम्पनी अर्थात् अंग्रेजहरू नेपालसँग सुगौली सन्धि गर्न राजी भएका हुन् ।

पदस्थ व्यक्तित्वसहित लाखौँ मानिसहरू सिन्दुर जात्रामा सहभागी भएर भगवती देवीप्रति सम्मान जनाउने परम्परा जस्तै भईसकेको छ । भगवती देवीको महिमा धार्मिक आस्था मात्र होइन, यो नेपालको राष्ट्रिय गौरवसँग जोडिएको छ भने नेपालको इतिहासले नै पुष्टी गरेको विषय हो । भगवती जात्राप्रति राज्य, नागरिक तहले गौरव गरिरहनुको महत्त्व हो जितगढी (रुपन्देही) र नुवाकोट (पाल्पा) किल्लामा भएको नेपाल-अंग्रेज युद्धमा मोर्चाको शानदार विजय । विश्वका कैयौँ शक्तिशाली राष्ट्रहरूमा साम्राज्य स्थापित गरेको, आधुनिक हातहतियारले सुसज्जित विशाल अंग्रेज फौजलाई नेपाली फौजले पराजित गर्न सफल भएको किल्ला हो जीतगढी (रुपन्देही) र नुवाकोट (पाल्पा) । यो मोर्चाको युद्धमा पराजय भोग्ने परेपछि ईष्ट इण्डिया कम्पनी अर्थात् अंग्रेजहरू नेपालसँग सुगौली सन्धि गर्न राजी भएका हुन् । जुन सन्धिबाट नेपालको अधिना रहेका कैयौँ भू-भाग गुमाउनु परे पनि नेपाल स्वतन्त्र, सार्वभौमसत्ता सम्पन्न राष्ट्रको रूपमा आफ्नो ऐतिहासिक अस्तित्व कायम राख्न सफल भएको थियो ।

पृथ्वी नारायण शाहले शुभारम्भ गरेको नेपालको एकीकरणको अभियान उनका उत्तराधिकारीहरूले अधि बढाइरहेका थिए । यसरी नेपालले एकीकरण अभियानलाई तिव्रता दिँदैरहेको प्रति अंग्रेज पटकै खुशी थिएन । त्यसैबीच पाल्पा राज्यलाई नेपालमा गाभेर पछि अंग्रेज शासक नेपालसँग अझ सशक्त भएका माव होइन् कि विभिन्न महाना बनाएर निहो सोझ उभत थिए । त्यसैकै अंग्रेज

शासकले बूटवल र सूरजको सवाल उठाएर विवाद निकाल्नुको साथै एकतर्फी रूपमा नेपालका विरुद्ध युद्धको घोषणा गरेका थिए । तत्पश्चात वि.सं. १८७१ पुस १५ गते जीतगढी क्षेत्रमा पहिलो पटक नेपाल र अंग्रेज फौजबीच युद्ध भएको थियो । वि.सं. १८७१-१८७२ सम्म गरी दुई पटक युद्ध हुँदा नेपाली फौजले विजयी प्राप्त गरेपछि अंग्रेज फौज गोरखपुरतर्फ फर्केको बताइन्छ । वि.सं. १८७२ बैशाख ७ गते जितगढी क्षेत्रको मोर्चामा नेपाली फौजले अंग्रेज फौजलाई पराजित गरी विजयको फण्डा फराउन सफल भएको दिनलाई स्मरण गर्दै हरेक वर्ष बैशाख ७ गते जीतगढी (रुपन्देही) जिल्ला, बूटवल) मा उत्सव मनाइने पनि गरेको छ ।

सोही जीतगढी युद्धमा जानु अघि पाल्पामा तैनाथ कर्णेल उज्ज्वरसिंह थापाले भगवती देवीको पुजा अर्चना गर्नुका साथै युद्धमा जित हासिल गर्न सफल भएमा कर्णेल मन्दिर बनाएर सिन्दुर जात्रा गर्ने छु भनि भाकल गरेको इतिहासमा उल्लेख पाइन्छ । कर्णेल उज्ज्वरसिंह थापाले जीतगढी युद्धमा नेपाली फौज विजय भएपश्चात वि.सं. १८७२ देखि १८७५ सम्ममा श्री ७ रणउज्ज्वरीश्वरी भगवती देवीको तिनतले मन्दिर निर्माण सम्पन्न गरेका र जीतगढी युद्धमा विजय प्राप्त गरेको स्मरण गर्दै वि.सं. १८७७ भाद्र नवमी अर्थात् कृष्ण जन्माष्टमीको भोलीपल्ट सिन्दुर जात्राको शुक्लतः भएको परम्परालाई आत्मसात गरेर उत्सवका रूपमा भगवती जात्रा मनाइँदै आएको छ । यसपटक पनि कृष्ण जन्माष्टमीको भोली पल्ट भाद्र नवमी भाद्र १ गते भगवती जात्रा मनाउन मन्दिर व्यवस्थापन समितिका साथै तिनै तल्लैका सरकार,

प्रशासन, सेना, प्रहरी लगायतका निकाय, संघ संस्था, आम जनसमुदाय तयारीमा जुटिरहेका छन् ।

भगवती जात्रा प्रति राज्यको भावना : जिल्लामा संघीय सरकारको मुख्य प्रतिनिधिका रूपमा रहँदै आएका प्रमुख जिल्ला अधिकारी, नेपाली सेनाका प्रमुख सेनानी, मन्दिर व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरूले भगवती जात्रा पर्व मध्यराती बसी विशेष पुजाआजा गर्ने तथा जात्राका दिन पनि बसी सहित पुजाआजा गरेपछि रथयात्रा प्रारम्भ गर्ने परम्परा रहेबाट राज्यको एउटा महत्त्व प्रत्यक्ष, संक्षिप्त सहभागिता रहँदै आएको देखिन्छ । केही यता चाहिँ अरु उच्चस्तरमा सम्माननीय राष्ट्रपति, माननीय मुख्यमन्त्री, माननीय मन्त्री, माननीय सांसदहरू, नेपाली सेनाका प्रधानसेनापति समेत सिन्दुर जात्रामा सहभागी भई अवलोकन गर्ने गरेबाट जात्राको गरिमा कन् फन् बढेको मात्र होइन की यो जात्राले व्यवहारमा राष्ट्रिय पर्वको मान्यता प्राप्त गरिसकेको छ भन्न सकिन्छ । यसै लुम्बिनी प्रदेश सरकारले पनि केही वर्ष यता भगवती जात्राको दिन विदा दिने घोषणा गरेर राज्य संस्कृतिको संरक्षण र प्रवर्द्धनमा संवेदनशील रहेको प्रमाणित गरिसकेको छ ।

पाल्पाली नागरिकको बपेसा : नेपाली सेनाको बलिदानको गौरवमय इतिहास स्मरण गराउनुका साथै धार्मिक सद्भाव, एकता र सांस्कृतिक वैभवलाई विश्वभर फैलाउने साधनको भूमिका खेलेको छ भगवती जात्राले । जीतपुरमा विजय हुनु नै सार्वभौमसत्ता र भौगोलिक अखण्डताको रक्षा तथा राष्ट्रिय स्वाधिनता सुरक्षित गर्न नेपाली सेना सफल भएको परिघटना रहेको, राष्ट्रियतासँग जोडिएको, नागरिकको भावनासँग गाँसिएको, नेपाली सेनाको सान, वीरता र सौर्भिक प्रतिकका रूपमा स्थापित भएको हुँदा भगवती जात्रालाई घोषित रूपमै राष्ट्रिय सम्मान दिईसोधै बढ्ने चाहना हो पाल्पाली नागरिकको । तसर्थ भगवती खटयात्रालाई संघीय सरकारले राष्ट्रिय पर्वको मान्यता दिई उत्सवका रूपमा मनाउने घोषणा थप्याशीर्ष गरेर जनभावनाको खन्द गरिस् । पाल्पालीहरू यही निर्णयको पछाडमा छन् ।

अर्कोतर्फ कर्णेल उज्ज्वरसिंह थापाले वि.सं. १८७२-१८७५ मा सम्पन्न गरेको जितनले भव्य मन्दिर विगत वि.सं. १९९० सालको भूकम्पबाट क्षतिग्रस्त भएकोले हान्ने अवस्थाको दुई तले मन्दिर निर्माण भएको अवस्था हो । यद्यपी अहिले निर्माण अत्यन्तै चर्चा भएकोले संघीय सरकारबाट तीन तले मन्दिर पुनर्निर्माण गर्ने योजना सहित बढेद विनियोजन हुनु स्वाभाविकै कदम हो, यसको नागरिकको मुक्तकण्ठले प्रशंसा भईरहेको छ । अब मन्दिर पुनर्निर्माणको कार्य तिथारित समयमै शुरु होस् र कार्य सम्पन्नका लागि किटान भएको समयमा निर्माण कार्य सम्पन्न गर्न सफलता भिन्नो स सरोकारवाला सबैलाई अग्रिम शुभकामना । भगवती खटयात्रा सञ्चालनै भव्य रूपमा सफल होस्, संस्कृतिको संरक्षण र संवर्द्धनमा टेवा पुगोस्, शुभकामना । शुभकामना !!! शुभकामना !!!

(लेखक राष्ट्रिय अनुसन्धान विभागका पूर्व अनुसन्धान निर्देशक समेत हुन् ।)

कृष्ण : विचार्यहरूको तर्कात्मिका बुद्धि हुनेछ । आफ्नोबाट उभारि पाइला ।
शुद्ध : व्यापार व्यवसायमा लाग्न रहनेछ ।
अटिका : कार्यसम्पन्न गर्न सकिनेछ ।
मिथुन : चुनौती पन्छ्याउँदै अधिकार स्थापित गर्न सक्नेछ ।
कर्कट : प्रयोगी परीक्षामा सफलता मिलेछ ।
मिथुन : मानमा खुपी छुट्नेछ ।
सिंह : अग्रगण्य शैक्षिक क्षेत्र फराकिनेछ ।
कन्या : अस्वकारको प्राप्ति रहनेछ ।
कन्या : अस्वकारको प्राप्ति रहनेछ ।
कन्या : अस्वकारको प्राप्ति रहनेछ ।
कन्या : अस्वकारको प्राप्ति रहनेछ ।

दैनिक राशिफल

साहित्य दर्पण

कृति/समीक्षा

केसु विरही

भवानीप्रसाद पोखरेको 'प्रयुसी' बाल कविता सङ्ग्रह

अनुभूति

केसु विरही

के म एकलो हुँ ?

म जहाँ गए पनि एक्लो महसुस गर्छु । कतै कसैले फलाकेको आदर्शको गन्ध मिश्रित वाणी सम्भरेर आफैँलाई ठग्याउने कोशिश गर्छु । मानिसले घेरिएको भीडमा गएर हेर्छु । आफ्नै परिवारमा बसेर म एक्लो होइन भनेर कुरा साबित गर्ने प्रयास गर्छु । आमा एक्लै बसेर बुझ्ने प्रयास गर्छु, तर बदलामा केही पाउँदैन । र, सोच्छु - के म एक्लो हुँ ?

एकलो के हो ? कसरी हुन्छ ? - एक्लो भन्नेबित्तिकै एककाटि बुझ्दा रहेछ मान्छेरुह ? म पनि त्यहीँ बुझ्छु जो मान्छेरुहले बुझ्ने गर्दछन् । मभित्र मौलाएको जिज्ञासालाई थेक्न सकिदैन । मलाई 'म' हेर्न मन लाग्छ । गलाई 'म' चिन्न मन लाग्छ । म एक्लो हुँ या होइन ? - आमालाई सोध्न मन लाग्छ । आमा हुँदैनन् सोच्नेबित्तिकै साधमा । आफ्ना लागि आफैँले गरेको उटपट्याइ प्रश्नको उत्तर खोज्न आफू ठूलो ऐनाबजाई उभार्छु । मुटुको स्पन्दन र मस्तिष्कलाई भावनाको विशाल लबीमा राखेर मिटिउँ गर्छु । क्रमशः एक्लो मान्छेलाई नियन्त्रणमा राखेर सञ्चालन गर्न शरीरमा अवस्थित अंग-अंगका बारेमा चिन्तन गर्छु । जब म ऐनाको सामीप्यमा पुगि आफैँभित्र हल्लाउँ । निगाले - मलाई ऐनासम्म जाऊँ भन्नी आदेश दिने चेतना, त्यहाँसम्म पुग्न सहयोग गरेका दुई छुट्टा, बाटो हेर्न साथ दिने दुई नयन, ऐनालाई भित्तामा झुन्ड्याउन साथ दिएका दुई हात, मभित्र रहेका अनेक अंगहरू, दुई सय छुट्टा हड्डीका टुक्रा मिलेर बनेको सग्लो शरीर । यति धेरै कुराहरू मिलेर बनेको म कसरी एक्लो भएँ ? एकाएक भित्रि हाँस सग्लोको कर्नेट खसेको आभास भयो - म कसरी भएँ एक्लो ? अहं, म एक्लो होइन । म एक्लो छैन । मलाई 'म' बनाउन पनि धेरै कुराहरू एकसाथ छन् । हुनसक्छु म गलत ।

मेरो भावनाको ठग्याइ गलत छ । बाहिरी दुनियाँले देखा म एक्लो नै हुँ, तर एक्लो मलाई सयौंको भीडले नभएर मभित्र रहेका अनेक अंगहरूले नियन्त्रणमा राखेका छन् । सग्लो म बन्न यति धेरै विशिष्ट अंगहरू मसँगै छन् । म कसरी एक्लो भएँ ? मन र मस्तिष्कको अन्तर्दुन्द्वले मेरो चेतन कम्पोजर भएको छ । मेरो तन्नेरी हटले दैनिकी विग्रिदै गइरहेको छ । यी कुराको जानकारी ऐनाअगाडि उभिएको मेरो आकृति जनाउँछ । कतै म आफैँलाई उल्टु बनाउँदै त छैन ? आफैँले गरेको स्वघोषित निर्णय सही हो कि गलत ? आफैँ निर्णयविस्तर गर्ने मानले प्रेरित गर्छु, तर मस्तिष्क

मान्दैन । मन भन्छ - तिमी एक्लो छौ । मस्तिष्क भन्छ - तिमी एक्लो छैनौ । कसको पक्षपोषण गरी ? द्विविधामा फसेको छु । भावनामा फुटेको सबज प्रश्नले मलाई भुट्ट्याउँछ । मलाई बाधा छ, यो कुनै ठूलो प्रश्न होइन जो लोकसेवाको परीक्षामा सोधियोस् । यो कस्तो उल्लङ्घन ? विना कारण उल्लङ्घनको छु, तर उल्लङ्घन ठग्याउन सकेको छैन । फाल्नुका प्रश्नको बेकामे उत्तर खोज्दा-खोज्दै सिक्छु होला जिन्दगी । जिन्दगी यस्तै पो हो कि क्या हो ? एक सफ, शनिबार । हाँडीगाउँमा रहेको डेराबाट चाबालिलसम्म जाने योजना बन्यो । गणेश मन्दिरमा सफको आरती चल्दै थियो । मीठो घुपवत्तीको सुगन्ध, आरतीमा गुन्जेको मीठो भजन । मन त्यसै पलकामा थियो । एक्लो हुँ भनेर हिँडेको 'म' सयौंको भीडमा मिसियो । म एक्लो छैन जस्तो लाग्यो । मनको हार भयो, मस्तिष्कको जित । मस्तिष्क खुशीले ठूलो आवाजमा चियायो - मैले त पहिले नै भन्नेको तिमी एक्लो हुँदै होइन भनेर तर तिमीले मनको कुरा सुनेर मेरो कुरा मानेनौ । म चुपचाप अनुभूति सँगालेर बसिरहँ । मन्दिरको मौलिक वातावरणले चाबालिलसम्मको यात्रालाई बदल्दै पशुपतिनाथसम्म पुग्ने निर्णय गरियो । केहीबेरको हिँडापछि पशुपति पुग्यो । मलाई धेरै मन पर्ने ठाउँ पशुपति आँन सँगै अवस्थित आर्घाट । आर्घाटले कहिल्यै कसैलाई विभेद गरेको देखेको छुदैन । जो जस्तोसुकै हैसियतको भए पनि समान र समावेशी व्यवहार गरेको पाएको छु ।

म आफ्नै निजी मनगन्तले प्रश्नको उत्तर खोज्दै पुगेको थिएँ पशुपति जुन प्रश्नको उत्तर अपरिहार्य थिएँ । मनमनै दर्शन गरे भोलेनाथको श्रद्धालुहरूको भीडमा हराउँदै टहलिर केहीबेर । बागमतीले आफ्नो धर्म भुलेको थिएँ, बन्दै थियो शहरको दुर्गन्धित दरहरहरू बगाउँदै । खोलाछेउमा रहेका चित्ताहरू प्रायः खामि थिए । एउटामा चाँहिँ एक भूतपूर्व जिन्दगी जडै थियो । मनमनै श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै मृत आत्माप्रति । जिउँदो जिन्दगीले मेरोको जीवनालाई नदेखेको स्वर्गमा पुग्ने शान्तिको कानना गर्नु राम्रै होला । पाइला अगाडि लम्की रहे, तर मेरो पुर्ननु पर्ने कुनै गन्तव्य थिएँ । पशुपतिनाथ मन्दिर पश्चात् गएर बसें - मन्दिर, मूर्ति, यताउती गदै गरेको मान्छेरुहको चहलपहलको दृश्यपान छ । सध्याकालीन आरतीको मीठो धून, घन्टी, शंख र डमरुको मीठो आवाजले मनमा एक प्रकारको शान्ति वितसारिँदै हुँदै थियो । बरिपरि सग्लो थिएँ - एक्लो म अनि सिङ्गो बेन्च । छेउमै बूढा भएको स्वरुह । मनमा

लामै सायदेखि नाम सुन्दै आएको भए पनि भौतिक रूपमा भवानीप्रसाद पोखरेलसँगको मेरो भेटघाट भने केही सालअघि मात्र भएको हो । विशेष गरेर नवराज पोखरेल 'नवशिला' मार्फत मैले उनलाई राम्ररी चिन्ने अवसर पाएँ । त्यसपछि हाम्रो नियमित रूपमा भेटघाट हुँदै आएको छ । आज म उनीद्वारा लेखिएको 'प्रयुसी' बालकवितासंग्रहका बारेमा छोटो समीक्षा लेख्दै छु । यसलाई समीक्ष नभनी पाठकीय प्रतिक्रिया भनेर बुझ्दा पनि फरक नपर्ने मेरो ठग्याइ रहेको छ ।

२०१५ साल चैत १० गते शनिबार साविकको खार्पा, खोटाङ, (हालको रावाबेंसी, गाउँपालिका -२), खोटाङमा पिता ईश्वरीप्रसाद पोखरेल र माता सावित्रदेवी पोखरेलका पहिलो सन्तानका रूपमा भवानीप्रसाद पोखरेलको जन्म भएको हो । विराटनगर -१०, बहुमकुमारी मार्ग, मोरङमा स्थायी बसोबास रहेका उनी २०४० सालमा इनरुवा, सुनसरी निवासी पिता केदारप्रसाद बराल र माता तुलसादेवीका माहिली छोरी शिला बरालसँग विवाह बन्धनमा बाधिएका हुन् । उनीहरूका रुवा पोखरेल र डा. प्रयन पोखरेल नाम गरेका दुई सन्तान रहेका छन् । त्रिबिबाट एम.ए र पूर्वअंचल विश्वविद्यालयबाट एम.एड सम्मको शिक्षा लिएका उनी निजामती सेवाबाट अग्रकृत पदबाट स्वेच्छिक अवकाश लिएर साहित्य लेखनमा सक्रिय रहँदै आएका व्यक्तित्व हुन् । इनरुवा सुनसरीबाट प्रकाशित हुने 'समचार जगत्' साप्ताहिकमा 'मेरो भाइ पनि पढ्न भएछ' शीर्षकको कविता प्रकाशित गरेर नेपाली साहित्यमा प्रवेश गरेका उनी कविताका अतिरिक्त, कथा, निबन्ध, समीक्षा तथा बालसाहित्यमाकेलम चलार्छन् । उनका नौ दोषी को ? (कथासंग्रह - २०४४), लोडरोडिङ (कवितासंग्रह - २०५३), स्वर्गद्वारी (कवितासंग्रह - २०५५), सपना (कवितासंग्रह - २०५६), होमियोप्याथि (एक फलक - २०५७), हिमाल (कवितासंग्रह - २०५८), साहित्यका फूलहरू (समीक्षका संग्रह - २०५९), भवानी पोखरेलका कथा र अनुभूति (२०८१) र प्रयुसी (बालकवितासंग्रह - २०८१) गरी १० शोटा विभिन्न विधाका साहित्यिक कृति प्रकाशित भइसकेका छन् । यसका अतिरिक्त उनका फुटकर रूपमा रचनाहरू विभिन्न पत्रपत्रिकामा प्रकाशित हुँदै आएका छन् । २०६६ सालमा नेपाल सरकारको निजामति सेवाबाट स्वेच्छिक अवकाश लिएर साहित्य लेखनमा रमाउँदै आएका भवानीप्रसाद पोखरेलले पछिल्लो समय साहित्य संगम, सुनसरी वाचनालय इनरुवा, प्रलेख नेपालवाचनस्थलका विभिन्न साहित्यिक सौलस्यामा संलग्न रहँदै आएका उनी निरन्तर रूपमा लेखि रहनेमध्यमा पर्दछन् । 'प्रयुसी' कवितासंग्रहको विवेचना

भवानीप्रसाद पोखरेलका सिर्जनामा विषयवस्तुको विविधता पाइन्छ जुन कुरा यस कृतिमा समावेश भएका कविताका शीर्षक हेर्दा प्रस्ट हुन आउँछ । आफूले अनुभूत गरेका वा आफूवरिपरि रहेका कुरालाई विषयवस्तु बनाउनु लेखकको धर्म नै हो । हो, यही धर्म निभाउन उनी सफल देखिएका छन् । हरेक विषयलाई टपक टिपेर सिर्जना गर्नु उनको विशेषता रहेको पाइन्छ । यस संग्रहभित्रका कवितालाई बाल सिर्जना र बालबालिकाका लागि लेखिएका सिर्जना गरेर दुई भागमा विभाजन गरेर हेर्नुपर्ने हुन्छ । यस संग्रहभित्रका कविताहरू प्राय उपदेश तथा नैतिक शिक्षा दिने खालका छन् । केही उपदेशात्मक त केही बालबालिकालाई अनुशासनको पालना गरी अधि बढ्न आग्रह गरिएका कविता पनि छन् । त्यसो त बालबालिकालाई आफ्नो भाषा संस्कृतिको रक्षा गर्न आग्रह गरिएका, प्रकृतिको चित्रण तथा देशप्रेममा आधारित रचना पनि रहेका छन् । सारमा भन्दा यस संग्रहमा समावेश भएका रचनाहरू बालबालिका लागि उपयोगी छन् ।

२०८२ साल वैशाखमा प्रकाशित यस संग्रहभित्र विभिन्न भावका छोटो लामा गरेर ४८ शोटा कविता रहेका छन् । यो उनको दसौँ साहित्यिक कृतिका रूपमा बाहिर आएको छ । कवि, कथाकार तथा समीक्षकको परिचय बनाइसकेका उनी यस कृतिमार्फत बालसाहित्यकारका रूपमा पनि उपस्थित भएका छन् । पछिल्लो समय धेरै पढिने विधाका रूपमा विकास भएको पाइन्छ । बालसाहित्यले बालबालिकालाई पठन संस्कृतिको विकास गर्न मद्दत गर्दछ । उनीहरूलाई बाल साहित्यिक सिर्जनामार्फत पठनमा प्रवेश गराउन सकिने प्रयास आधारहरू रहेका छन् । त्यही भएर पनि बालसाहित्यको महत्त्व बढ्न गएको हो । भवानीप्रसाद पोखरेलका सिर्जनामा विषयवस्तुको विविधता पाइन्छ जुन कुरा यस कृतिमा समावेश भएका कविताका शीर्षक हेर्दा प्रस्ट हुन आउँछ । आफूले अनुभूत गरेका वा आफूवरिपरि रहेका कुरालाई विषयवस्तु बनाउनु लेखकको धर्म नै हो । हो, यही धर्म निभाउन उनी सफल देखिएका छन् । हरेक विषयलाई टपक टिपेर सिर्जना गर्नु उनको विशेषता रहेको पाइन्छ । यस संग्रहभित्रका कवितालाई बाल सिर्जना र बालबालिकाका लागि लेखिएका सिर्जना गरेर दुई भागमा विभाजन गरेर हेर्नुपर्ने हुन्छ । यस संग्रहभित्रका कविताहरू प्राय उपदेश तथा नैतिक शिक्षा दिने खालका छन् । केही उपदेशात्मक त केही बालबालिकालाई अनुशासनको पालना गरी अधि बढ्न आग्रह गरिएका कविता पनि छन् । त्यसो त बालबालिकालाई आफ्नो भाषा संस्कृतिको रक्षा गर्न आग्रह गरिएका, प्रकृतिको चित्रण तथा देशप्रेममा आधारित रचना पनि रहेका छन् । सारमा भन्दा यस संग्रहमा समावेश भएका रचनाहरू बालबालिका लागि उपयोगी छन् । यसमा विविध कुराको जानकारी पाइन्छ । बालबालिकालाई सुरक्षा हुने

खालका कविता रहेका छन् । केही कवितालाई बालबालिकालाई केन्द्रमा राखेर लेखिएका छन् केही कविता भने बालबालिका लक्षित गरेर लेखिएका छन् । धेरैजसो बालबालिकालाई मन पर्ने विषयमा कविता लेखेका छन् । यसमा देशप्रेम जानुत गराउने खालका कविता रहेका छन् । विभेदका विरुद्धका केही कविता रहेका छन् । भाषासौली र शब्दको प्रयोगले बालबालिकाका लागि बोधगम्य बन्न पुगेको छ । पापा, मामा, हाम्मा जस्ता शब्दको प्रयोग गरिएका छन् । यसमा आएका धिरो, अँरो, खोलेसस्ता शब्दले बालबालिकालाई पुराना कुराको जानकारी दिने काम गरेको छ । किनकि यस्तो कुराको जानकारी हराउँदै गएको छ । सिर्जनामार्फत भए पनि यस्ता कुराको जानकारी दिन खोज्नु लेखकको उद्देश्य रहेको देखिन्छ । यो लेखकको निश्चय पनि हो । यो नै उनको शक्ति पनि हो । केही कविता र केही श्लोकमा बोकेका छन् । झ्याउँ लयमा, लोकलयमा लेखिएका । उनका कवितामा गेलकमता पाइन्छ । कविता राम्रा हुँदापनि यति केही असरधानीका कारण केही कमजोरी भने अवश्य नै रहेका छन् । यसलाई बालबालिकासम्म पठ्न सहज हुने खालको बनाउन सकिने अवस्था थियो । त्यस्तै आवरणमा वास्तविक तस्विरका ठाउँमा पिन सरल तथा सौहार्द हुन आवश्यक छ । किनकि बालबालिकाले यति गहन कुरा कुरा बुझ्ने सक्तैन वा बुझ्ने उमेर नै भएको हुँदैन । यस कुरामा लेखक तथा भूमिका लेख्ने दुवै जना चुकेको देखिन्छ । भवानीप्रसाद पोखरेललाई सारमा चिन्दा उनी एक जना साहित्यलाई माया गर्ने असल श्रष्टा हुन् । उनी निकै मेहनती छन् । केही न केही लेखिरहन्छन् । निरन्तर रूपमा साहित्य साधनमा लागि रहेका हुनाले उनीबाट अझै साहित्यमा थप कृतिको आशा गर्न सकिन्छ । श्रष्टा पोखरेलको थप साहित्यिक उन्मयनको कामना गर्दछु । जय साहित्य ।

-सप्तकालिन साहित्य डटकम

प्याब्सन पाल्पाले बुझायो ज्ञापनपत्र

पाल्पा, साउन ३०/निजी तथा आवासीय विद्यालय अर्गनाइजेसन, नेपाल (प्याब्सन) पाल्पाले विद्यालय शिक्षा विधेयकमा व्यवस्था गरेका केही प्राध्यापनहरू सच्याउन माग गर्दै सम्बन्धित निकायलाई ज्ञापन पत्र बुझाएको छ ।

बिहीबार स्थानीय तहलाई ज्ञापनपत्र बुझाएको प्याब्सनले शुक्रबार जिल्ला समन्वय प्रमुख टंकनाथ खनाल, प्रमुख जिल्ला अधिकारी तोयनारायण सुवेदी, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाईका प्रमुख प्रेम खरेललाई ज्ञापनपत्र बुझाएको हो ।

प्याब्सन जिल्ला अध्यक्ष डाँसुराम पन्थसहित गएको जिल्लाको टोलीले शिक्षा विधेयकमा अप्ठेका प्राधान्य सच्याउन माग गर्दै ज्ञापनपत्र बुझाएको

हुन । शिक्षा, स्वास्थ्य तथा सूचना प्रविधि समितिबाट प्रस्तावित विद्यालय शिक्षा विधेयकमा निजी विद्यालयलाई क्रमशः वैयक्तिकामूलक बनाउने, पूर्ण छात्रवृत्ति दिने शब्दावली राख्ने, छात्रवृत्तिको दायरा विस्तार गर्ने लगायतका प्रावधान आफूहरूको हितविपरीत भएको भन्दै चरमवृद्ध आन्दोलन स्वरूप ज्ञापनपत्र बुझाइएको प्याब्सन जिल्ला अध्यक्ष पन्थले बताए ।

प्याब्सनले कार्यक्रम नै सार्वजनिक गरेर आन्दोलनमा उत्रिएको । पहिलो दिन साउन २९ गते स्थानीय सरकारलाई ज्ञापनपत्र बुझाउने, साउन ३० गते जिल्ला प्रशासन कार्यालय, शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइ र जिल्ला समन्वय समितिमा ज्ञापनपत्र बुझाइने,

भदौ १ गते आ-आफ्नो निर्वाचन क्षेत्रका संघीय सांसदहरूलाई ज्ञापनपत्र बुझाइने कार्यक्रम तय गरिएको प्याब्सनका जिल्ला सचिव गंगाबहादुर खत्रीले बताए ।

प्याब्सनका अनुसार सरकारले विद्यालय शिक्षा विधेयकका चार बुँदा संशोधन नगरेर आन्दोलनको स्वरूप क्रमशः कडा बनाइनेछ । ती चार मागमा 'क्रमशः वैयक्तिकामूलक बनाइनेछ' भन्ने वाक्यांश हटाउनुपर्ने, 'पूर्ण छात्रवृत्ति' भन्ने शब्द हटाउनुपर्ने, हालको जम्मा विद्यार्थी संख्याको १० प्रतिशत छात्रवृत्ति दिने प्रावधानलाई निरन्तरता दिनुपर्ने र छात्रवृत्तिमा भाग शुल्क, वार्षिक शुल्क तथा मासिक पढाइ शुल्क समावेश गर्नुपर्ने व्यवस्था राख्नुपर्ने समावेश छन् ।

खेलकुद समाचार

टप एण्ड टी-२० सिरिज : नेपाल एन्टी स्ट्राइकर्स पराजित

काठमाडौं, साउन ३०/अस्ट्रेलियाको नर्दन टेस्टोरीमा जारी टप एण्ड टी-२० सिरिजको आफ्नो पहिलो खेलमा नेपाल नर्दन टेस्टोरी (एन्टी) स्ट्राइकर्स पराजित भएको छ । नेपाललाई एन्टीले ४२ रनले हराएको हो ।

एन्टीले टिमको १७८ रनको लक्ष्य पछ्याएको नेपालले २० ओभरमा ८ विकेट गुमाएर १३४ रन मात्र बनाउन सको । नेपालका लागि कुशल मल्लले सर्वाधिक ३४ रन बनाए भने गुल्शन फाँले २६ रन बनाए । कप्तान रोहित पौडेलले २३ रन बनाए । एन्टीका लागि म्याट हामोन्डले ३ विकेट लिए भने टम एन्ड्रयुजले २ केन रिचार्डसनले २-२ तथा हामिश मार्टिन्ले १ विकेट लिए । त्यसअघि टम हाररले पहिले ब्याटिङको निम्तो पाएको एन्टीले २० ओभरमा ८ विकेट गुमाएर १७७ रन बनाएको थियो ।

एन्टीका लागि कप्तान तथा ओभरन डार्लि शर्टले सर्वाधिक ४१ रनको औषधनकीय पारी खेले । त्यस्तै टम एन्ड्रयुजले अविजित ३२ रन बनाए । नेपालका लागि सन्दीप लामिछानेले ४ ओभरमा ३८ रन दिएर ३ विकेट लिए । शाहब आलमले ३२ रन दिएर २ विकेट तथा रमेश सिंह, दिपेन्द्रसिंह ऐरी र कप्तान रोहित पौडेलले १-१ विकेट लिए । एन्टी स्ट्राइकर्स सन् २०२३ मा भएको सिरिजको पहिलो संस्करणको उपाधि जितेको थियो भने गत वर्ष सेमिफाइनलसम्म पुगेको थियो । २४ अगस्टसम्म डार्विन र पामरस्टनमा हुने यस प्रतियोगितामा नेपाली राष्ट्रिय क्रिकेट टोलीसहित ११ टोलीले ३६ लिग खेल खेल्ने छन् । नेपालले अब शनिबार बंगलादेश 'ए' सँग खेल्नेछ ।

अर्थ/कॉर्पोरेट समाचार

वाणिज्य बैंकहरूको नाफामा वृद्धि

पाल्पा, साउन ३०/वाणिज्य बैंकहरूले नाफामा उल्लेखीय वृद्धि गरेका छन् । आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को चौथो त्रैमासको अन्त्यसम्ममा बैंकहरूले आफ्नो खुद नाफामा उल्लेखीय वृद्धि गरेका हुन् । प्रकाशित तथ्याङ्क अनुसार, बैंकहरूको समग्र खुद नाफा गत वर्षको तुलनामा ४३ दशमलव ६८ प्रतिशतले बढेर ७१ अर्ब १८ करोड ४४ लाख ४५ हजार १५० पुगेको छ । गत आर्थिक वर्षको सोही अवधिमा बैंकहरूले ४९ अर्ब ५४ करोड ५४ लाख ४५ हजार १५० नाफा आर्जन गरेका थिए । सञ्चालनमा रहेका २० वाणिज्य बैंकहरूमध्ये १६ वटाको नाफा बढेको छ भने बाँकी ४ वटाको घटेको छ । नाफा बढ्ने बैंकमध्ये पनि केहीको वृद्धिदर निकै अत्यधिक (उच्च दर) रहेको देखिन्छ । ती बैंकमध्ये केहीको वृद्धिदर शतप्रतिशतले बढेको छ भने

केहीको त्योभन्दा धेरैले पनि बढेको देखिन्छ । यसको कारण बैंकहरूले गत वर्षको चौथो त्रैमासको अपरिष्कृत तथ्यांक अघिल्लो आर्थिक वर्षको परिष्कृत (अडिट भएको) तथ्यांकसँग तुलना गर्नु नै हो । त्यसो त जहिले पनि बैंकहरूको गत वर्षको यही अवधिको विवरणसँग नै तुलना गर्ने हो । तर, गत वर्ष बैंकहरूले प्रकाशित गरेको चौथो त्रैमासको अपरिष्कृत तथ्यांकसँग तुलनामा परिष्कृत तथ्यांकबीच धेरै फरक परेकाले त्यसको तुलनामा यस वर्ष नाफा धेरैले बढेको देखिएको हो । सरल भाषामा भन्दा बैंकहरूले गत वर्ष अपरिष्कृत वित्तीय विवरणमा देखाएको नाफामान्दा परिष्कृत लेखापत्रकमा भएको विवरणमा नाफा धेरै कम देखाएका थिए । यसरी नाफा वृद्धिदर धेरै हुने बैंकहरूमा कुमारी, नेपाल बैंक, राष्ट्रिय वाणिज्य, प्रभु लगायत छन् ।

गजकरी आवाज.....

'नाम पनि युनिक, काम पनि युनिक'

युनिक एफ.एम. ९८.५ मेगाहर्ट्ज

विज्ञापनको लागि सम्पर्क :
युनिक शोसियल कम्युनिकेशन प्रा.लि.
तानसेन, पाल्पा
०९५-५४९१८६६, ५४९१८६६
E-mail
news.uniquefm@gmail.com
www.uniquefm942.com

पाल्पा आँखा अस्पतालको वार्षिक समीक्षा तथा गोष्ठी

पाल्पा, साउन ३०/तानसेनमा आँखा अस्पतालको वार्षिक समीक्षा तथा गोष्ठी भएको छ । नेपाल नेत्रज्योति संघ र पाल्पा लायन्स लाकोल आँखा अस्पताल तथा यस अन्तर्गत रहेका आँखा उपचार केन्द्रहरूको वार्षिक समीक्षा तथा गोष्ठी गरिएको हो ।

कार्यक्रममा अस्पताल र अस्पताल अन्तर्गतका संस्थाहरूले आ-आफ्नो संस्थाको वार्षिक कार्यप्रगति सार्वजनिक गरेका छन् । पाल्पा लायन्स लाकोल आँखा अस्पतालका आउटरीच कोर्डिनेटर सन्तोष दजीले वार्षिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गरेका थिए । उनले अस्पतालमा डाक्टरको अभाव भएको, नेपाल सरकारले लागू गरेको रेफर सिस्टमले अन्धकार पारेको बताए ।

अस्पतालका निभित व्यवस्थापक जीवनाथ गैरेले करिब ३ करोड ४९ लाख ९९ हजार १ सय

७३ रुपैया बराबरको आर्थिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्दै उपचार केन्द्रहरूमा घाटा बजेट भएको बताए । कालीगण्डकी आँखा उपचार तथा सर्जिकल सेन्टरका प्रमुख सुन्दर राजाले वार्षिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्दै रामपुरमा स्थानीय निकाय, दाताहरूको राम्रो सहयोग र सहकार्य रहेको उल्लेख गरे । उनले भविष्यमा आँखा उपचार केन्द्रलाई अस्पतालमा परिवर्तन गर्ने तयारी भएको बताए । तिनौटा आँखा उपचार केन्द्रका प्रमुख

रमेश साहनीले उपचार केन्द्रको प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्दै आर्थिक अभाव र उपकरणको अभावका कारण आँखा उपचारको काम गर्न कठिनाई भएको भन्दै अस्पताल व्यवस्थापन समितिको ध्यानकर्षण गराए ।

कार्यक्रम अस्पताल व्यवस्थापन समितिका सभापति बुद्धि प्रसाद शर्माको सभापतित्व र सचिव राजेन्द्र लिङ्गनको सञ्चालनमा कार्यक्रम भएको थियो ।

छुट्टाछुट्टै सवारी दुर्घटनामा

यस्तै मोरङको पथरी शनिश्चरे नगरपालिका-१ स्थित सडकमा टुकटो ठक्करबाट पैदलयात्रीको मृत्यु भएको छ । सो.१ क ९७५१ नम्बरको टुकटो ठक्करबाट पैदलयात्री हाल नाम, थर र वतन नखुलेकी अन्दाजी ३५ वर्षीया महिलाको मृत्यु भएको हो ।

ठक्करबाट गम्भीर घाइते भएकी उनको मदन भण्डारी अस्पताल

तथा टुमा सेन्टर मंगलबारेमा उपचारको क्रममा मृत्यु भएको प्रहरीले जनाएको छ । यस्तै सलीही, चक्रघडा गाउँपालिका-५ पडरियास्थित सडकमा मोटर साइकलको ठक्करबाट पैदलयात्रीको मृत्यु भएको छ । बीबार ३० एजी ५०३६ नम्बरको मोटरसाइकलको ठक्करबाट पैदलयात्री सोही ठाउँ बस्ने ६० वर्षीय बरन वैडाको मृत्यु भएको हो । ठक्करबाट गम्भीर घाइते

भएका उनको प्रादेशिक अस्पताल मलंगवामा उपचारको क्रममा मृत्यु भएको प्रहरीले जनाएको छ । साथै दुर्घटनामा घाइते भएका मोटरसाइकल चालक र अन्य १ जना पैदलयात्रीको सोही अस्पतालमा उपचार भइरहेको छ । चारवटै दुर्घटनाका विषयमा आवश्यक अनुसन्धान भइरहेको केन्द्रीय प्रहरी समाचार कक्षले जनाएको छ ।

हरेक प्रहरका ताजा समाचारका लागि www.shitalpati.com क्लिक गर्नुहोस् ।

जन्मचतना दैनिकको आधिकारीक वेबसाइट

शितलपाटी .कम

www.shitalpati.com

डिजिटल पत्रिका

